OBSERVATIONS REGARDING SOME DISAPPEARED OICONYMS FROM THE TIMIŞ COUNTY OF ANTHROPONOMICAL ORIGIN

Ana-Maria Radu-Pop

Lecturer, PhD, Western University of Timişoara

Abstract: *As a multi-ethnic and multicultural space, Banat represents a generous region when it comes to investigating the Romanian lexis,from an etymological point of view. This can be found in the toponymic system as well. The paper focuses on the disappeared oiconyms from the Timişcounty which have an anthroponomical basis. The corpus constructed allows us to observe the rapport toponym-anthroponym from theoretical and etymological viewpoints. The topic names analysed are presented alphabetically while also referring to the mentions and the zones were they could be found.*

Keywords: Timiş, toponyms, oiconyms, etymology, anthroponomy

Asemenea tuturor cuvintelor, şi numele topice pot fi considerate „entităţi vii care «se nasc» (într-un fel sau altul), se dezvoltă (transformările multiple pe care le suferă sunt modalităţi care marchează acest proces continuu) şi «mor» (sau, cu un termen mai neutru, dispar)” (Toma 2015: 48). Din categoria mai largă a numelor de locuri, se consideră că cele mai supuse dispariţiei sunt numele de aşezări umane, adică oiconimele. Printre cele mai importante cauze ale acestui fenomen se numără depopularea anumitor aşezări ca urmare a „numeroaselor năvăliri, pârjoliri, distrugeri ale populaţiilor care au cutreierat şi jefuit aceste teritorii’ (Toma 2015: 49), a condiţiilor climaterice vitrege sau a înlocuirii lor cu (sau a înglobării în) altele (veziToma 2015: 49, 50).Numele de odinioară se mai păstrează doar în documente, hărţi, monografii sau ca reflex, mai mult sau mai puţin transparent, în microtoponimia din zonă (vezi *infra*: *Adrian, Antalest, Balazera* etc.)

Din acest punct de vedere, al numelor de aşezări dispărute, Banatul[1] oferă un material deosebit de bogat (vezi în special Toma 2015: 50), dificil uneori de interpretat din cauza faptului că numele

[1]În ceea ce priveşte toponimia din zona de sud-vest a ţării, aceasta a beneficiat de-a lungul timpului de atenţia specialiştilor, aceştia explicând din diverse perspective numele de localităţi şi microtoponimia din acest areal. Există, astfel, studii care au în vedere toponimia unei localităţi, a unei zone sau chiar a întregului Banat, lucrări cu caracter lexicografic, precum şi numeroase articole, publicate în periodice sau în diverse volume colective. În ceea ce privește oiconimia Banatului, o menţiune aparte îi revine lui Vasile Frăţilă, autor a numeroase studii și articole pe această temă: *Din oiconimia Banatului*, în AUT, XLV (2007), p. 139-167; *Nume de locuri din Banat. Contribuţii etimologice*, în *Contribuţii lingvistice*, Timişoara, TUT, 1986, p. 18-25; *Oiconime de origine slavă din Banat*, în *Probleme de filologie slavă*, XVI (2007), Timişoara, Editura Universităţii de Vest, p. 160-171; *Nume de localităţi de origine slavă din Banat*, în SCL, LIX (2008), nr. 1, p. 123-134 (*Omagiu profesorilor Florica Dimitrescu şi Alexandru Niculescu*); *Oiconime bănăţene slave de origine antroponimică*, în AUT, XLVIII (2010), p. 145-169; *Oiconime bănăţene de origine maghiară*, în *Confluenţe lingvistice şi filologice. Omagiu profesorului Nicolae Felecan la împlinirea a 70 de ani* (coordonatori Oliviu Felecan, Daiana Felecan), Cluj-Napoca, Editura Mega, 2011, p. 411-130 (versiunea franceză, *Des noms de localités de Banat d’origine hungroise*, în SCOL, an. IV (2011), nr. 1-2, p. 39-69); *Oiconime bănăţene de origine antroponimică*,în *„Cuvinte potrivite”. Omagiu doamnei Maria Marin la aniversare*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2013, p. 232-244 (coordonatori: Daniela Răuţu, Adrian Rezeanu, Dana-Mihaela Zamfir) etc.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2017, e-ISBN: 978-606-8624-01-3

BDD-V4091 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:10:05 UTC)

românești au fost redate „aproximativ" în documentele maghiare. Astfel, cercetătorul interesat de aceste nume trebuie, în primul rând, să reconstituie forma inițială și abia apoi să stabilească etimonul.

În comunicarea de față ne vom opri doar asupra acelor nume de localități provenite de la antroponime, pe care le vom prezenta în ordine alfabetică, preluând atestările documentare din *Dicționarul localităților din Transilvania*, II, București, Editura Academiei, 1968 al lui Coriolan Suciu. Ne vom îndrepta atenția doar asupra acelor nume care încep cu literele A-B, celelalte făcând obiectul unor analize ulterioare, demersul nostru fiind doar o parte dintr-un proiect mai amplu realizat de un colectiv de autori, proiect care vizează oiconimele dispărute din Banat. Inventarul de termeni este completat de scurte considerații de ordin semantic și tipologic.

***

Abranfalva, 1471, pe lângă s. Herneacova (Suciu 1968: 287). **Et.**[2]: toponim oficial magh. însemnând 'satul lui Avram' (DTB I: 2).

Ács, 1471, lângă Hodoș și Boldur, r. Lugoj (Suciu 1968: 287). **Et.**: magh. *ács* 'dulgher' sau n.p. *Ács = Dulgheru*.

Acsad, 1318, pe lângă Cornești (fost Jadani), r. Timișoara (Suciu 1968: 289). **Et**.: n.p. magh. *Acsa* (<*ača* 'rudă, neam') + suf. topon. *-d*.

Achya, 1213 villa, între Igriș și Sânpetru Mare (Suciu 1968: 287). **Et**.: probabil o altă grafie pentru n.p. *Acsa*, vezi *supra*.

Adrian, 1334 villa Adrian, Adriany, 1356 Adrianfolua, 1371-1372 villa *Adriani*, 1376 *Adrianfalua*, 1406 *Adrianfalwa*, 1458 *Adoryanfalwa, Adorjánfalva*, pe lângă Lighet (azi Pădureni), unde pădurea *Andreanu* îi păstrează amintirea (Suciu 1968: 287). **Et**.: n.p. *Adrian.*

Albertfalva – întemeiat în 1918 pe pusta *Pacaț* pe lângă s. Bulgăruș. A dispărut în 1825 (Suciu 1968: 288). **Et**.: toponim oficial maghiar, însemnând 'satul lui Albert' (DTB I: 6).

Alchy[1] 1421, lângă râul Bârzava, or. Deta. (Suciu 1968: 288). Et.: n.p. *Alcs*, forma veche pentru *Acs* (<*ács*) 'dulgher' + suf. *-i*, vezi *supra*.

Alsobathy 1479, pe lângă s. Pișchia (Suciu 1968: 289). **Et**.: formă oficială maghiară, care conține un toponim românesc provenit dintr-un antroponim *Bat(u)*, precedat de magh. *also* 'de jos'.

Alsozykellew 1471, *Alsozykellw, Alsozekhel*, pe lângă Timișoara (Suciu 1968: 289). **Et.:** n.p. *Szekel* + *also* 'Secuiu de Jos'.

Ambrosfalwa 1462, pe lângă s. Șipet (Suciu 1968: 289). **Et.:** formă oficială maghiară, însemnând 'satul lui Ambruș (Ambrozie)' (DTB I: 14).

Andochfalwa 1365, lângă râul Timiș, aproape de s. Ictar (Suciu 1968: 290). **Et.:** formă oficială maghiară care redă, probabil, top. magh. **Andocsfalva*< antrop. magh. *Andocs* (hipoc.) <*András* (Kiss Lajos 1980: 54) + *falva* 'sat' (DTB I: 15).

Antalest, 1598, *Antalestj* 1690-1700. *Dealul Antaleşti*, de lângă Răchita, îi păstrează amintirea (Suciu 1968: 290). **Et.:** n.p. *Antal* + suf. *-eşti*.

Anthalfaya, 1462 *Antalfaya*, 1497 *Anthalfalwa*, pe lângă Șipet (Suciu 1968: 290). **Et.:** n.p. *Antal* + magh. *falva* 'satul lui Antal'.

Aranhasow 1349, pe lângă s. Voiteg (Suciu 1968: 290). **Et.:** n.p. *Aran* + *háza.*

[2]Etimologiile au fost stabilite de Vasile Frățilă (manuscris, în comunicări orale) sau au fost preluate din DTB I.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2017, e-ISBN: 978-606-8624-01-3

BDD-V4091 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:10:05 UTC)

Aurareste 1717, între s. Bucovăţ, Traian Vuia şi s. Begheiu Mic (Suciu 1968: 291). **Et.:** formă oficială maghiară, redând toponimul rom. **Aurăreşti* (< antrop. *Auraru*) (DTB I: 28).
Baak 1317, terra deserta *Baak*, între s. Voiteg şi Biled (Suciu 1968: 292). **Et.:** cf. top. magh. *Bak* (Kiss Lajos 1980: 141) < n.p. *Bak*<*bak* 'ţap'.
Baatur 1230, pe lângă s. Igriş (Suciu 1968: 292). **Et.:** cf. magh. *Bátor*, mai vechi *Batur*< n.p. *Bahatur* de origine turanică > magh. *Bátor* 'curajos, îndrăzneţ'.
Bachy 1330 poss., pe lângă Bencecu de Jos (Suciu 1968: 292). **Et.:** formă oficială maghiară, redând, probabil, antrop. rom. *Baciu* sau magh. *Bacs*.
Bahnyczi 1440, între s. Lăpuşnic, Bara, Dobreşti şi Belinţ (Suciu 1968: 293). **Et.:** cf. n.p. *Banici*, *Bănici* (DOR 190, s.v. *Ban*; DFNFR I: 144).
Bakcholl 1364, pe lângă s. Margina (Suciu 1968: 293). **Et.:** formă oficială maghiară, redând, probabil, antrop. rom. *Baciu(l)* (DTB I: 34).
Bal 1372, probabil în zona Făgetului (Suciu 1968: 293). **Et.:** cf. antrop. rom. *Bal* (DOR 187; Iordan 1983: 44), un hipocoristic din *Balomir*.
Balazera, 1511 *Balazera*, 1514-1516 *Balozyna*, 1596 *Baloznia*, *Baloyna*, 1599 *Balazina*, în hotarul satului Bucovăţ, dealul şi valea *Balazina* îi păstrează amintirea. **Et.:** *Bălăşin* (< n.p. *Baloşin*) + suf. top. *-a* (vezi DTB I: 50, DGITT 181).
Balesth¹ 1514-1516, pe lângă s. Pietroasa (Suciu 1968: 293). **Et.:** formă oficială maghiară, redând top. rom. **Băleşti*< n. grup *băleşti* (< antrop. *Bal(u)*, *Bala*, *Balea*) (DTB I: 35).
Balesth² 1514-1516, pe lângă s. Remetea Luncă (Suciu 1968: 293). **Et.:** v. **Balesth¹**.
Balogd 1494 prod., pe lângă s. Lenauheim (Suciu 1968: 293). **Et.:** toponim oficial magh. < antrop. rom. sau magh. *Balog* + suf. top. *-d* (DTB I: 36).
Balsyanusfalua, 1406 *Balsyanusfalwa*, ar putea fi *Blagova* (Suciu 1968: 293). **Et.:** cf. n.p. *Bals* + *Ianos* + *falva*, însemnând 'satul lui Ianoş Balş'.
Balyczafalwa, pe lângă or. Timişoara (Suciu 1968: 293). **Et.:** formă oficială maghiară, însemnând 'satul lui Baliţa' (< antrop. rom. *Baliţa* + *falva* 'sat') (DTB I: 39).
Balyuc, 1387, 1459 *Balyok*, între Topolovăţu Mare şi Topolovăţu Mic, partea de hotar *Baliac* (*Balyak*) îi păstrează amintirea (Suciu 1968: 293). **Et.:** pentru primele atestări, cf. şi oicononimul românesc *Balc* din fostul r. Marghita, regiunea Crişana, menţionat documentar în 1349 sub forma *Balyok*, *Balyuk* (Suciu 1967: 54) (< n.p. *Bal* + suf. *-iuc*, respectiv *-ioc*), iar pentru forma actuală, cf. n.p. *Balea* + suf. *-ac*.
Bandesth 1514-1516, pe lângă s. Traian Vuia (Suciu 1968: 293). **Et.:** formă oficială maghiară, redând top. rom. **Bandeşti*< n. grup. *bandeşti* (< antrop. *Bandu*, *Banda*, *Bandea*).
Bandya 1500, între s. Fădimac, Cladova şi Leucuşeşti (Suciu 1968: 293). **Et.:** cf. antrop. rom. *Bandea* (DFNFR I: 142).
Bankakenezfalwa 1410, pe lângă s. Duboz (Suciu 1968: 294). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul chinezului (= primarului) Bancu' (DTB I: 40).
Bankfalwa 1442, 1493, între s. Nevrincea şi s. Balinţ (Suciu 1968: 294). **Et.:** formă oficială maghiară, însemnând 'satul lui Banc(u)' (DTB I: 40).
Barfalwa pe lângă or. Lugoj şi s. Jdioara (Suciu 1968: 294). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul lui Bar(u)', *Bar* – hipocoristic de la *Bartolomeu*.
Barla 1373, 1437 *Barlefalva*, la sud de or. Lugoj (Suciu 1968: 294). **Et.:** cf. antrop. *Bârl(e)a* (DTB I: 43).
Barthafalwa 1444, lângă or. Lugoj (Suciu 1968: 294). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul lui Barta', *Barta* – hipocoristic de la *Bartolomeu*.
Baskafalva 1434, probabil la sud-vest de or. Timişoara (Suciu 1968: 295). **Et.:** formă oficială maghiară, însemnând 'satul lui Bascu, Basca', cf. n.p. *Basca* (DFNFR I: 160), probabil un

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2017, e-ISBN: 978-606-8624-01-3

BDD-V4091 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:10:05 UTC)

hipocoristic slav sau după model slav de la radicalul *Ba-* extras din *Bajislav*, *Balomir* etc. + suf. *-s* (cf. *Basu*, *Basa*) + suf. *-c-* (= k) (vezi Pătruţ 1974: 176).
Basta 1370, 1410 *Baastha*, lângă s. Mănăstire (Suciu 1968: 295). **Et.:** antrop. rom. *Basta* sau *Başt(e)a*, *Baste(a)*, *Baştea* – DOR 192, s.v. *Baste*, *Başte*, *Bast(e)a* – Iordan 1983: 50, DFNFR I: 161). Pătruț 1980: 43 şi nota 1 de la aceeaşi pagină crede că „E posibil ca numele «părţii de hotar» notată de Suciu să fi fost scrisă […] cu grafia maghiară" ca în documentul iniţial, aşa încât *Basta* să fi redat forma *Başta*.
Bathfalwa 1477, pe lângă s. Duboz (Suciu 1968: 295). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul lui Bat(u), Bata', probabil un hipocoristic slav – cf. bg. *Báto*, scr. *Bata*, *Bate*, *Bato*, hipocoristice de la *Bratislav*, *Bratoslav* etc. (Grković 1977: 33, 34).
Bathij 1337, lângă s. Giarmata (Suciu 1968: 295). **Et.:** formă oficială maghiară redând, probabil, top. rom. *Batea*< antrop. *Bate(a)* (DOR 193, s.v. *Bat*; Iordan 1983: 50) (*apud* DTB I: 45).
Batthyánháza 1838, contopit cu s. Beba Veche (Suciu 1968: 295). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'casa lui Bătean(u)', cf. magh. *haza* 'casă'.
Bay 1334, pe lângă s. Drăgoieşti (Suciu 1968: 295). **Et.:** cf. antrop. *Bai(u)*, *Baia* (DOR 187; Pătruț 1980: 25, 126; Iordan 1983: 44, DFNFR I: 126, 128).
Bayaz 1599, pe lângă s. Fârdea (Suciu 1968: 295). **Et.:** formă oficială maghiară redând, probabil, un magh. **Bayaháza*, însemnând 'casa lui Baia, Bai(u)' (DTB I: 45).
Bayton, 1364 *Bayton*, 1433 *Baythyn*, 1455 *Baython*, *Baythony*, 1472 kenezius de *Felsew Baythyn*, 1597 *Baytin*, la nord-est de Timişoara. Pesty îl identifică cu satul *Butin*, r. Deta (Suciu 1968: 296). **Et.:**< n. grup *butini*<*But*, *Buta* (DFNFR I: 393); cf. şi scr. *Buta*, hipoc. de la *Budimir*, *Budislav* (Grković 1977: 48) + suf. *-in* (pl.) (DGITT, p. 50-51).
Beel 1472, între s. Belinţ şi or. Buziaş (Suciu 1968: 295). **Et.:** cf. antrop. rom. *Belu* (DTB I: 60).
Beesd, 1333 sacerdos de Beesd, pe lângă s. Grănicerii (Suciu 1968: 297). **Et.:** cf. antrop. rom. *Beşa*, *Beşu* + suf. topon. magh. *-d* (DTB I: 60).
Beldan 1462, pe lângă s. Sânandrei (Suciu 1968: 296). **Et.:** cf. antrop. rom. *Beldean*, *Baldan* (Iordan 1983: 45; DFNFR I: 204). Cf. oicon. *Beldiu*, sat aparţinător de oraşul Teiuş, jud. Alba, + suf. *-(e)an*.
Belebur 1371-1372, pe lângă s. Hodoş (Suciu 1968: 296). **Et.:** cf. antrop. sl. *Belibor* (Grković 1977: 35).
Belos-Andrafalwa 1405, la sud de s. Hauzeşti (Suciu 1968: 296). **Et.:** partea a doua a formei oficiale maghiare înseamnă 'satul lui Andra', iar prima redă, probabil, un antroponim (*Belu*, *Bălaş*) (DTB I: 69).
Belosfalwa, 1405, r. Făget (Suciu 1968: 296). Vezi *supra* n.p. *Balas* + *falva* = *satul lui Balaş*.
Bench 1401, *Bencsefalwa* 1419, pe lângă s. Gătaia (Suciu 1968: 297). **Et.:**< antrop. *Benciu*, *Bencea* – DOR 23, s.v. *Benedict* (Iordan 1983: 60), cf. n.p. bg. *Benčo*, n. fam. bg. *Benčev*, *Benčov*, după cum o dovedeşte şi forma oficială maghiară de la 1419, oiconimul dispărut însemnând 'satul lui Bencea', 'Benceşti' (DTB I: 70).
Benedekesth 1479, 1480 *Benedechezth*, pe lângă s. Hezeriş (Suciu 1968: 297). **Et.:**< rom. **Bendecheşti*< antrop. *Bendeac* (Iordan 1983: 60) influenţat de *Benedec* (DOR 23, s.v. *Benedict*< magh. *Benedek*) (DTB I: 70-71).
Benedektheleke 1454, pe lângă s. Corneşti (Suciu 1968: 297). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'posesiunea lui Benedek' (DTB I: 71).
Benekenezfalwa 1455, pe lângă s. Recaş (Suciu 1968: 297). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul chinezului (= primarului) Bene(a)' (DTB I: 71).
Berendefalwa, 1471, în r. Lugoj (Suciu 1968: 297). **Et.:** n.p. *Berinde* + magh. *falva*, adică *Berindeşti*.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2017, e-ISBN: 978-606-8624-01-3

BDD-V4091 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:10:05 UTC)

Berkfalwa 1459, *Bekfalwa* 1507, pe lângă s. Recaş (Suciu 1968: 297). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul lui Bercu', 'Berceşti' (DTB I: 75).
Berle 1341, 1418 *Berlew*, probabil pe lângă or. Timişoara (Suciu 1968: 297). **Et.:** cf. antrop. *Bârlă*, *Bârle(a)*. (DOR 204, s.v. *Bârlă*; Iordan 1983: 65).
Berzews, 1442 *Beryews*, 1470 Felsev *Berzas*, 1504 *Borzos*, 1510 *Borzas*, 1504 *Borzos*, 1517 *Bozos*, pe lângă Babşa şi Târgovişte, r. Lugoj (Suciu 1968: 298). **Et.:** probabil n.p. *Borzos*, *Borzaş* (scris *Borzos*, *Borzas*) (DFNFR I: 311).
Beu 1232, între s. Dudeştii Vechi şi Sânnicolau Mare (Suciu 1968: 298). **Et.:** cf. antrop. rom. *Beu* (DOR 200; DFNFR I: 226).
Beya, 1529 *Beya*, 1582 *Bayaz*, 1598 *Baya*, 1514-1516, 1599 *Boya*, contopit în hotarul satului Traian Vuia (Bujor), unde o parte de hotar îi poartă numele (Suciu 1968: 298). **Et.:** cf. oicon. *Beia* din fostul jud. Târnava Mare, în magh. *[Homorod]bene* (Suciu 1967: 67) <*Benedicta* (Kiss 1929: 286). Probabil un hipocoristic slav din radicalul *Be-* (extras din Belimir, *Belislav* etc.) + suf. *-j-* (= ¯); cf. scr. *Beja* (<*Beloslav*, *Berislav* etc.) (Grković 1977: 34).
Bidirest 1598, pe lângă s. Mănăştiur (Suciu 1968: 299). **Et.:** formă oficială maghiară redând rom. *Bedereşti* (<*Beder* – DOR 421; DFNFR I: 199).
Bladost 1430, *Wladesth* 1454, probabil pe lângă s. Pădurani (Suciu 1968: 299). **Et.:** formă oficială maghiară 'coruptă' redând top. rom. **Vlădeşti* (< n. grup *vlădeşti*< antrop. *Vlad*) (DTB I: 100).
Blazest, circa 1514, între Cutina şi Remetea Luncă, r. Făget (Suciu 1968: 299). **Et.:** n. grup *blăjeşti* (<*Blaj* + suf. *-eşti*) sau *blăgeşti* (<*Blaga*, *Blagu* + suf. *-eşti*).
Boba, 1462, pe lângă Chevereşu Mare, r. Timişoara (Suciu 1968: 299). **Et.:** n.p. *Boba*, un hipocoristic de la *Bogdan*.
Bobathyn 1488, pe lângă s. Hisiaş, unde partea de hotar *Bobocelu* îi păstrează amintirea (Suciu 1968: 299). **Et.:** < antrop. *Bobotin* (<*Bobotă* + *-in*) (DTB I: 95). Cf. *Bobotina* (DOR 206, s.v. *Bobot*).
Bodofalwa 1401, pe lângă s. Gătaia (Suciu 1968: 300). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul lui Bodo', cf. n.p. *Bod*, *Bode*, probabil nişte hipoc. sl., cf. *Bogde*.
Bodoganfalwa 1408, pe lângă s. Berini (Suciu 1968: 300). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul lui Bodogan', 'Bodogăneşti' (DTB I: 100). Cf. *Bodocan* (DOR 206, s.v. *Bod*; Iordan 1983: 68), *Bodoga*, *Bodoagă* (Iordan 1983: 68; DFNFR I: 277, 278).
Bodugazunhaza, 1256 *Bodughazunhaza*, 1285 *Bodugazunfalva*, 1337 *Bodungazunfalwa*, 1360 *Bodogazzonfalwa*, *Bodogassonfalwa*, 1495 *Bodoghfalwa*, 1568 *Bodogfalwa*, 1662 *Bodogfalva*, *Bodrogfalva*, 1702 *Balogfalva*, 1723 *Budavalla* (pe harta Mercy), la sud-vest de Cenad, r. Sânnicolaul Mare (Suciu 1968: 300). **Et.:** n.p. *Bodrog* + *asszony* 'doamnă, nevastă' + *haza* 'casă' / *falva* 'sat'.
Bodurfolwa 1323 villa, lângă Gheman, r. Deta (Suciu 1968: 300). **Et.:** n.p. *Boldur* (Pătruț 1980: 98-99) + magh. *falva*.
Bogafalwa, 1447 *Bogafalva*, 1462 *Bogafalua*, lângă Boldur, r. Lugoj. **Et.:**< n.p. rom. *Boga* + magh. *falva*.
Bogdan, 1369-1377, lângă Izgor, r. Lugoj (Suciu 1968: 300). **Et.:**<n.p. *Bogdan*.
Bogdanfalw, 1548 *Bogdanfalw*, 1548 *Bogdanfalwa*, r. Lugoj. *Pădurea Bogdăneşti* de lângă Coşteiu îi păstrează amintirea (Suciu 1968: 300). **Et.:** n.p. *Bogdan* + magh. *falva*.
Bogest, 1599, pe lângă Hăuzeşti, r. Făget. Ar putea fi şi satul de azi *Bodeşti*, r. Făget (Suciu 1968: 300). **Et.:** n. de grup *bodeşti*<n.p. *Bod(ea)* + suf. *-eşti*.
Boglyafalva, 1453 *Boglyafalva*, 1514 *Bogbyesth*, pe lângă Fârdea, r. Făget (Suciu 1968: 300). **Et.:** <n.p. *Boglea* + magh. *falva*.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2017, e-ISBN: 978-606-8624-01-3

BDD-V4091 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:10:05 UTC)

Bogodanfalwa, 1408-1423 *Bogodanfalwa*, *Bokdano*, 1461 *Bogdano-Lesdie*, lângă Berini, r. Deta (Suciu 1968: 300). **Et.:** n.p. *Bogdan* + magh. *falva* = *Bogdăneşti*.
Bohanusfalua, 1462, pe lângă Izgar, r. Lugoj (Suciu 1968: 300). **Et.:** < n.p. **Bogănuş* (<*Bogan* + suf. *-uş*) + magh. *falva* = *Bogăneşti*.
Boierinest 1597, pred. *Bohomirezte* 1612, pe lângă s. Tomeşti (Suciu 1968: 300). **Et.:** probabil o formă maghiară alterată din *Bogomireşti*< n. grup *bogomireşti* 'ai lui Bogomir' (DTB I: 104) sau un derivat cu suf. *-in* de la n.p. *Boier(u)* <*boier*.
Boin, 1743, pe lângă Bunea Mare, r. Făget (Suciu 1968: 300). **Et.:** n.p. *Boiu* (<*Boia*, *Boiu* + *-in*).
Bokchyncz, 1421 *Bokchyncz*, 1427 *Boksynch*, lângă Ohaba Română, unde se află valea Vocsinţ (Suciu 1968: 300). **Et.:** n.p. *Boccea* (<*Boc* + suf. *-č* + *-a*) + suf. *-inţ*. Pentru numele propriu *Boccea*, vezi Pătruţ 1974: 213-215.
Bokorfalwa 1488, la vest de s. Hisiaş (Suciu 1968: 301). **Et.:** formă oficială maghiară, însemnând 'satul lui Bucur' (DTB I: 105).
Boltosfalva 1560, lângă s. Lovrin (Suciu 1968: 301). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul lui Boltoş' sau al lui *Boltaş* (DTB I: 108).
Borozlawiczafalwa 1462, lângă s. Duboz (Suciu 1968: 301). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul lui Boroslavici (< antrop. *Boroslav* + suf. *-ici*). Cf. Grković 1977: 43.
Borzekeli 1391, *Borzekel* 1480, pe lângă s. Sânandrei (Suciu 1968: 302). **Et.:** cf. antrop. *Borza* (DOR 211, s.v. *Borz*; Iordan 1983: 74).
Bosche 1717, pe lângă s. Băteşti, Brăneşti (Suciu 1968: 302). **Et.:** < n. fam. rom. *Boşca*<*Boş(a)* + suf. *-k* + -a (Pătruţ 1974: 179).
Bosthos 1471, pe lângă satul Remetea Mică (Suciu 1968: 302). **Et.:**< n.p. *Boştoş* (<*Boşt* + *-oş*). Pentru radicalul *Boşt-*, cf. *Boştea*, *Boştiug*, discutate de Pătruţ 1974: 207.
Bothiamartonfalwa 1459, pe lângă c. Chevereşu Mare (Suciu 1968: 302). **Et.:** formă oficială maghiară însemnând 'satul lui Botea Martin (magh. *Marton*)' (DTB I: 118).
Bramfalwa 1408, pe lângă s. Berini (Suciu 1968: 303). **Et.:** probabil hipoc. *Bram*<*Abraham* + *falva*.
Brathamarfalwa 1462, pe lângă s. Duboz (Suciu 1968: 303). **Et.:** cf. antrop. slav *Bratimir* (Grković 1977: 45) + magh. *falva* = *Bratimireşti*.
Bratizlofalwa 1365-1420, pe lângă s. Recaş (Suciu 1968: 303). **Et.:** *Bratislav* (Grković, 1977: 45) + magh. *falva*.
Bratoca, 1369-1377, lângă Izgar, r. Lugoj (Suciu 1968: 303). **Et.:**< n.p. *Bratocu* (<*Bratu* + *-oc(a)*).
Bratulfalua, 1462, în r. Deta (Suciu 1968: 304). **Et.:**< n.p. *Bratul* + *falua*, care îl traduce pe rom. 'sat' sau are valoarea suf. rom. *-eşti*, deci 'satul lui Bratu(l)' sau n. grup *brătuleşti* (< *Bratul*).
Bredeczeva, 1597, pe lângă Margina, r. Făget (Suciu 1968: 304). **Et.:** n.p. *Brădeţ* (<*Brad* + suf. dim. *-eţ*) + suf. slav *-ev(a)*.
Brethynofalwa, 1471, *Brethynofalwa*, *Brathynofalwa*, *Bratimafalva*, în r. Timişoara (Suciu 1968: 304). **Et.:**< n.p. *Bratin* (<*Brat(u)* + *-in*) + magh. *falva*.
Brekkfalva 1453, *Brusest* 1723, între s. Bârna şi Hauzeşti (Suciu 1968: 304). **Et.:** cf. antrop. *Breca*, *Brecu* (DFNFR I: 336) + magh. *falva*, care îl traduce pe rom. 'sat', mai exact *Breceşti*. A doua atestare, *Brusest*< n. grup *bruseşti*< antrop. *Brus* (DFNFR I: 349).
Burdinch 1433, pe lângă s. Voiteg, Ciacova (Suciu 1968: 305). **Et.:** cf. antrop. *Burdin* (presupus de *Burdinel*) <*Burda*, *Burde*, *Burdea* (DFNFR I: 382) + suf. *-inţ* (< sl. *inci*).
Budafalwa, 1444, pe lângă Jdioara, r. Lugoj (Suciu 1968: 305). **Et.:** n.p. *Buda*, hipoc. de la *Budimir*, *Budislav* + magh. *falwa* = 'satul lui Bud(a)'.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2017, e-ISBN: 978-606-8624-01-3

BDD-V4091 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:10:05 UTC)

După cum se știe, la baza numelor de locuri (inclusiv a oiconimelor) se pot afla apelative, antroponime – acestea exprimă în special relații de apartenență și posesie între pământ și indivizi (vezi Frățilă 2015: 9) – sau alte toponime. Nu ne vom opri asupra caracteristicilor acestor categorii şi nici a ponderii şi a importanţei pe care o au în sistemul toponimic românesc, însă am dori să menţionăm o deosebire importantă între numele topice formate de la apelative, respectiv de la antroponime, deosebire care determină inclusiv tipul de analiză a acestora. Astfel, dacă toponimele care au la bază apelative presupun „cu precădere o investigaţie lingvistică şi geografică, pe teren şi în lexicoanele de termeni entopici", în cazul toponimelor care au la bază nume de persoană „geneza […] trebuie căutată în primul rând în documente istorice (în care apar proprietarii, vânzarea şi cumpărarea moşiilor, mişcările de populaţie etc.)" (Toma 2015: 31).
Numele de locuri provenite din antroponime sunt foarte bine reprezentate în sistemul toponimic românesc, în primul rând datorită faptului că „numele de persoane sunt opace în ceea ce priveşte înţelesul originar, fiind în consecinţă propice individualizării, inclusiv celei topice" (Toma 2015: 30). După cum se poate vedea din materialul prezentat, şi în Banat oiconimele – păstrate sau nu până în zilele noastre – provenite din antroponime sunt bine reprezentate, fapt care se datorează, dincolo de caracteristica menţionată a numelor proprii, şi faptului că zonele de câmpie se caracterizează printr-o „sărăcie geomorfologică a terenului", dar „şi rolului important pe care l-au avut unii indivizi într-o anumită colectivitate, într-o anumită epocă şi într-o anumită regiune." (Frăţilă 2015: 9).
După cum reiese din materialul prezentat mai sus, un număr însemnat de toponime au în transcrierea oficială maghiară cuvântul *falva* (formă posesivă de la magh. *falu*[3]) care îl traduce pe românescul 'sat' sau are valoarea sufixului românesc *-eşti*: *Abranfalva, Berkfalwa, Bodoganfalwa* etc. Și toponime precum *Acsad, Beesd, Balogd* redau prin sufixul maghiar *-d* tot ideea de posesie, acest sufix fiind echivalentul rom. *-eşti.*
Alături de magh. *falva*, apare în redarea maghiară a oiconimelor românești și termenul *háza*[4]'casă' – *Batthyánháza, Bayaz, Bodugazunhaza* – acestea denumind foste posesiuni sau reședințe nobiliare. Ideea de posesie este exprimată și de substantivul *telek*[5], care apare o singură dată în materialul nostru: *Benedektheleke.*
În ceea ce priveşte tipologia oiconimelor pe care le discutăm, acestea respectă tipologia generală a numelor topice provenite de la antroponime, și anume: antroponimul este folosit fără nicio modificare sau, dimpotrivă, intră în structuri derivaţionale simple şi compuse (vezi Frățilă 2015: 9).
În prima categorie, relativ bine reprezentată, intră acele oiconime provenite din antroponime care care au *re-născut* ca toponime (Toma 2015: 32), adică au devenit toponime „prin simpla schimbare a funcţiei, fără transformări formale" (Toma 2002-2003: 188): *Adrian, Bal, Barla, Beu, Boba, Bogdan* etc.

[3] „În limba maghiară prin acest cuvânt, format din rădăcina *fal*/zid, este denumită o aşezare de dimensiuni reduse. Se consideră că etimologia sa este ugrică, provenind de la plasele de pescuit, care prin umplere cu chirpici au constituit primele ziduri de case. Astfel, nu este dificil a ne închipuim că *falu* a ajuns să denumească locațiile în care existau case din pământ sau colibe căptuşite cu lut." (Iusztin 2014: 24).
[4] „Acesta [...] a intrat în componenţa toponimelor în calitate de sufix, fiind precedat în majoritatea cazurilor de un antroponim. De aceea numele de locuri formate prin această construcţie lingvistică denumesc foste posesiuni sau reşedinţe nobiliare." (Iusztin 2014: 25).
[5] „Raporturile specifice societăţii feudale sunt evidenţiate şi de substantivul *telek*. Semnificaţia sa este aceea de parcelă sau posesiune viageră, iar unii lingvişti consideră că formarea sa are legătură cu adjectivul *tele*/plin. Spre deosebire de *falu*, cuvântul *telek* este mai târziu şi denumeşte terenul aferent casei. El corespundea posesiunii iobăgeşti care era lucrată, de unde apropierea de termenul *tele*." (Iusztin 2014: 26).

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2017, e-ISBN: 978-606-8624-01-3

BDD-V4091 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:10:05 UTC)

În ceea ce privește cea de-a doua categorie, cea a oiconimelor derivate sau secundare, sufixul cel mai bine reprezentat este *-eşti*, antroponimele derivate cu acesta trecând înainte de a deveni toponime printr-un stadiu intermediar apelativ, de nume de grup (*ibidem*, p. 189):*Bogomireşti*< n. grup *bogomireşti* 'ai lui Bogomir' sau un derivat cu suf. *-in* de la n.p. *Boier(u)* <*boier* (pentru sufixul *-in*, vezișI *Bayton*, identificat cu satul *Butin*< n. grup *butini*<*But*, *Buta*), *Bladost* redă top. rom. **Vlădeşti* (< n. grup *vlădeşti*< antrop. *Vlad*); *Bandesth* redă top. rom. **Bandeşti*< n. grup. *bandeşti* (< antrop. *Bandu*, *Banda*, *Bandea*); *Balesth*[1] redă top. rom. **Băleşti*< n. grup *băleşti* (< antrop. *Bal(u)*, *Bala*, *Balea*) etc.

În corpusul analizat, există și două toponime compuse care au în structura lor un adverb:*Alsobathy*<dintr-un toponim românesc provenit dintr-un antroponim *Bat(u)* precedat de magh. *also* 'de jos'; *Alsozykellew*< n.p. *Szekel* + *also* 'de jos' 'Secuiu de Jos'.

Câteva dintre oiconimele de origine antroponimică au fost inițial prenume masculine (*Adrian*, *Albert*, *Bal* etc.), altele s-au format de la porecle care se referă la o anumită ocupaţie (*Ács*< magh. *ács* 'dulgher' sau n.p. *Ács* = *Dulgheru*, *Bachy* redă, probabil, antrop. rom. *Baciu* sau magh. *Bacs*) sau la însuşiri psihice (*Baatur*<cf. magh. *Bátor* 'curajos, îndrăzneţ').

Materialul prezentat oferă doar o imagine fragmentară a oiconimelor cu bază antroponimică care au existat la un moment dat în Banat, așa cum apar ele consemnate în documentele oficiale maghiare. Observații mai complexe vor putea fi făcute însă abia după parcurgerea întregului material care figurează în lista *localităților dispărute* din dicționarul întocmit de C. Suciu și după coroborarea rezultatelor obținute de membrii echipei care se ocupă, așa cum am precizat la început, de acest proiect.

Abrevieri

antrop. = antroponim; bg. = bulgar(ă); et. = etimologie; hipoc. = hipocoristic; magh. = maghiar(ă); n. grup = nume de grup; n.p. = nume propriu; or. = oraș; r. = raion; rom. = românesc; s. = sat; sl. = slav(ă); srb. = sârb(ă); suf. = sufix; suf. topon. = sufix toponimic; top. = toponim.

BIBLIOGRAPHY

DFNFR I = *Dicţionar de frecvenţă a numelor de familie din România (DFNFR)*, vol. I, A-B, Craiova, Ed. Universitaria, 2003, redactor responsabil prof. univ. dr. Teodor OANCĂ.
DGITT = Remus Crețan, Vasile Frățilă, *Dicționar geografico-istoric și toponimic al județului Timiș*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2017.
DOR = N. A. Constantinescu, *Dicţionar onomastic românesc*, Bucureşti, EA, 1963.
DTB I = Vasile Frățilă, Viorica Goicu, Rodica Sufleţel, *Dicţionarul toponimic al Banatului*, I (A-B), Timișoara, TUT, 1984.
Frățilă 2015 = Vasile Frățilă, *Oiconime bănățene de origine antroponimică (II)*, în AUT, LIII, p. 9-18.
Grković 1977 = Milica Grković, *Rečnik ličnih imena kod srba*, Beograd.
Iordan 1983 = Iorgu Iordan, *Dicţionar al numelor de familie româneşti*, Bucureşti, EŞE.
Iusztin 2014 = Zoltán Iusztin, *Toponimia maghiară din comitatul Caraș*, http://www.banatica.ro/media/b24-2/II.009-036.pdf
Kiss Lajos 1980 = Kiss Lajos, *Földrajzi nevek etimológiai szótára*, Budapest.
Kiss 1929 = Gustav Kisch, *Siebenbürgen im Lichte der Sprache*, Hermannstadt (Sibiu).
Pătruț, OR = I. Pătruț, *Onomastică românească*, București, EȘE, 1980.
Pătruţ 1974 = I. Pătruţ, *Studii de limba română şi slavistică*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia.
Suciu 1967/1968 = Coriolan Suciu, *Dicţionar istoric al localităţilor din Transilvania*, I/II Bucureşti, EA.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2017, e-ISBN: 978-606-8624-01-3

BDD-V4091 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:10:05 UTC)

Toma 2002-2003 = Ion Toma, *Baza antroponimică a toponimiei din Oltenia*, în „Dacoromania", serie nouă, VII-VIII, p. 187-191.
Toma 2015 = Ion Toma, *101 nume de locuri*, București, Ed. Humanitas.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2017, e-ISBN: 978-606-8624-01-3

BDD-V4091 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:10:05 UTC)